

De Heraut

van de

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881 (Staatsblad N°. 124).

Zondag 17 Maart 1895. N°. 899.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden. Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE, Abonnementen en Advertenties aan de ADMINISTRATIE van De Heraut, Amsterdam.

Abonnementsprijs: franco aan huis, per drie maanden f 1.20. Afzonderlijke nummers aan het Bureau 10 Cent. Abonnementen worden aangenomen door alle Boekhandelaren, Postdirecteuren enz. en aan het Bureau te Amsterdam. Advertenties: van 1 tot 6 regels 80 Cent; voor elke regel meer 15 Cent. Aanvragen en vermelding van Hefdegeven en Verlagen van Vereenigingen 10 Ct. p. regel.

Van de Engelen.

XXII.

Want waarlijk, Hij neemt de engelen niet aan, maar Hij neemt het zaad Abrahams aan. Hebr. 2: 16.

De vraag die thans aan de orde komt is, of er al dan niet zekere betrekking tusschen de engelen en den Christus bestaat, en indien ja, welke? Duidelijk wordt ons in de Heilige Schrift geleerd, dat Christus de Middelaar Gods en der menschen is, maar is hij zulks nu ook en evenzeer en op gelijke wijze voor de engelen? Velen, deze vraag hoorende, maken er zich op eens van af, door te zeggen, dat de engelen geen zonde hebben, dat er alzoo bij hen van geen Middelaarschap sprake kan zijn; dat er ten overvloede duidelijk geschreven staat, dat Christus niet der engelen natuur heeft aangenomen, maar het zaad Abrahams, en dus die des menschen; alsook dat er maar één Middelaar is, en dat diens Middelaarschap bijkens 1 Tim. 2: 5 uitsluitend op ons menscheelich geslacht doelt. Toch mag betwijfeld, of men met zoo kort beschied van de zaak af is. Althans geen minder dan Calvijn was van een eenigzins tegenovergesteld gevoelen, en met name hier te lande zijn de Gereformeerde godgeleerden Calvijn hierin gevolgd. Men kan dit o. m. zien in de Synopsis Purioris Theologiae van de hoogleeraren Walaëus, Polyander, Rivet en Thysius, Disputatio XII, art. 33, een uittaling waarheen we bij voorkeur verwijzen, overmits dit werk, dank zij Dr. Ravinckx schoone uitgave, onder ieders bereik valt; en niet minder wijl dit dogmatisch werk, als van vier hoogleeraren uit één faculteit, in den bloetijde onzer theologie, herkomstig, nog iets meer dan een persoonlijk gezag bezit.

Om nu ook op dit punt tot meerdere helderheid te komen, zal men goed doen met van meet af scherp tusschen tweelei te onderscheiden: t. w. tusschen hetgeen ten deze uit de schepping, en tusschen hetgeen uit de herschepping voortvloeit. Wat nu de schepping aangaat, staat het vast, dat de Tweede hoogheerlijke Persoon in een andere betrekking tot het geschapene staat dan of de Vader of de Heilige Geest. Het wordt ons breed en duidelijk verklaard, dat wij maar éénen God en Vader hebben, uit welken alle dingen zijn, en maar éénen Heere Jezus Christus, door welken alle dingen zijn. Dat in den beginne het Woord bij God en God was, en dat alle dingen door het Woord gemaakt zijn, zóó dat er geen ding anders dan door het Woord bestaat. En zoo ook in Hebr. 1: 2, dat het de Zoon is, door welken de Vader de wereld gemaakt heeft. Hierop dieper in te gaan zou ons thans buiten ons bestek voeren. De verdere uitzetting hiervan hoort bij het leerstuk van de Schepping en van de Drieëenheid thuis, en is zoowel in het Werk van den Heiligen

Geest als in E. Voto door ons gegeven. Hier volstaan we derhalve met vast te stellen, dat de eigenaardige betrekking tusschen den Zoon Gods en de Schepping hierin bestaat, dat alle dingen uit den Vader, maar door den Zoon zijn tot stand gekomen, en alsnog bestaan en ook voortaan bestaan zullen. Dat ditzelfde nu ook van de engelen geldt, volgt niet slechts uit de algemeenheid van de uitspraken in 1 Cor. 8: 5, Joh. 1: 1-4, Ef. 3: 9 en Hebr. 1: 2, maar wordt ons ten overvloede nog uitdrukkelijk verklaard in Col. 1: 16 v.v., waar we lezen: „Want door hem (d. i. door den Zoon) zijn alle dingen geschapen, die in de hemelen en die op de aarde zijn, die zienlijk en die onzienlijk zijn, hetzij Tronen, hetzij Heerschappijen, hetzij Overheden, hetzij Machten, alle deze zijn door hem en tot hem geschapen; en hij is vóór alle dingen en alle dingen bestaan te zaam door hem.“ Het is alzoo uitgemaakt, dat ook de geestelijke wereld, en in haar de engelen, geschapen zijn door den Zoon. Nu ligt het in den aard der zaak, dat degene door wien ge geschapen zijn, voor uw besef u nader ligt, dan degene uit wien ge geschapen zijn, eenvoudig wijl degene door wien ge tot aanzijn kwam, tusschen u en tusschen dengene uit wien ge ontstond, instaat. Het staalwater, dat u uit de bron door den arts gereikt wordt, brengt u in de eerste plaats in aanraking met dien arts, en eerst in de tweede plaats, en door hem, met die bron zelve. Is nu alle schepping uit den Vader, maar door den Zoon, dan gaat ook hier de regel door, dat ge als schepsel eerst in betrekking staat met den Zoon, en eerst door hem met den Vader, uit wien ge zijt. Dit nu ook op de engelen toepassende, moet derhalve beleden, dat ook de engelen in nadere betrekking staan tot den Zoon, door wien ze geschapen werden en bestaan, en als we ons zoo mogen uitdrukken, in meer verborgen betrekking met den Vader, uit wien ze geschapen zijn, maar alleen door den Zoon.

Die nadere betrekking nu, die krachtens de schepping tusschen elk creatuur en den Zoon bestaat, heeft ons Calvijn, en hebben velen na hem, pogen uit te drukken door van een Scheppingsmiddelaarschap te spreken, iets wat uiteraard met het Middelaarschap der verzoening niets uitstaande heeft. Toch dient hieraan nog iets toegevoegd. Het Middelaarschap der verzoening kwam tot stand, doordien de Zoon Gods onze natuur aannam, onze één werd, den broederen gelijk in alles, alleen uitgenomen de zonde, en derhalve als de mensch Jezus Christus tusschen ons en God in kwam te staan. In dien zin echter geldt dit bij het Middelaarschap der schepping niet. Immers, om niet te spreken van de engelen, de Schrift zegt het uitdrukkelijk: „Hij heeft der engelen natuur niet aangenomen, maar het zaad Abrahams;“ en zelfs wat in Col. 1: 15 staat, dat hij „de eerstgeborene aller creaturen“ is, mag niet in zulk een zin verstaan, alsof hij eerst door zelf in het creatuurlijke in te gaan, Middelaar tusschen den Vader en de Schepping ge-

worden ware. Als bestaande voor alle dingen, niet als creatuur onder de creaturen, maar als de Zoon Gods en het Eeuwige Woord, is hij het, door wien alle dingen geschapen zijn en te zamen bestaan. Bij de verzoening eischt het Middelaarschap eenheid van natuur, doordien hij de menscheelike natuur aanneemt; maar bij het Middelaarschap der Schepping ligt de band niet in zijn natuur, maar in zijn werk, in zijn daad, t. w. daarin, dat hij het is, door wien alle ding geschapen wordt.

Intusschen merke men op, dat deze betrekking tusschen den Christus en de Schepping niet alleen voor menschen en engelen, maar ook voor dieren, planten, kortom voor alle stof en kracht bestaat. Immers alle dingen zijn door hem geschapen, en deze geheel algemeene uitdrukking sluit ook uiteraard de niet-redelijke en onbewuste schepping in. Zonderen we daarentegen de bewuste schepselen, d. w. z. de engelen en de menschen, van de overige creaturen uit, dan springt het in het oog, dat de betrekking die tusschen den Zoon Gods en deze bewuste schepselen bestaat, een dieper en voller karakter draagt. In deze bewuste schepselen toch openbaart zich niet alleen, gelijk in sterren, planten, dieren enz. kracht en wijsheid en majesteit, maar ook, wat een heel ander karakter draagt, zelfbewustzijn en heilichheid. Hier vertoont zich derhalve, als we zoo zeggen mogen, zekere geestelijke verwantschap tusschen den Zoon Gods en het schepsel, dat door hem in het aanzijn treedt. Bij ons menschen is dit het sterkst, overmits de Zoon is het Beeld des onzienlijken Gods en omdat wij naar den Beelde Gods geschapen zijn. Doch ook al geldt dit van de engelen niet in die mate, toch gaat ook te humen opzichte door, dat ze een redelijke en zedelijke bestaan hebben, en alzoo zelfbewustzijn, aanleg voor een eeuwig aanzijn en vatbaarheid voor zaligheid bezitten; al hetwelk bij de onbewuste schepselen eenmaal ontbreekt. En hierin nu ligt de reden, waarom men bij de overige schepselen (sterren, planten, dieren enz.) gemeenlijk alleen wijst op hun ontstaan door den Zoon, maar dat men bij den mensch en bij de engelen dit verband, deze verhouding, deze betrekking iets sterker uitdrukt, en omschrijft als zekere Scheppingsmiddelaarschap, krachtens hetwelk de Zoon Gods, als zoodanig, het Hoofd zoowel van heel ons menscheelich geslacht als het Hoofd van de engelenwereld, was van den beginne en eeuwig blijven zal. Dit wil dus niet zeggen, dat hij dit eerst werd door zijn Vleeschwording, maar dat hij het was van den aan- beginne, dank zij de schepping van mensch en engel, en zonder dat hij noodig had zelf engel of mensch te worden, om als aller Hoofd te kunnen optreden. Want wel kan naar aanleiding van de Christophanie de vraag worden opgeworpen, of de Zoon Gods althans niet tijdelijk, de gestalte van een engel heeft aangenomen, en deswege als de Engel des Verbonds, de Engel des aangezihts enz. wordt aangedien; maar

deze vraag, waarop we later terugkomen, heeft met de zaak die ons thans bezig houdt, niets uitstaande, eenvoudig wijl we hier op de eeuwigheid vóór de Schepping teruggaan, toen er noch mensch noch engel bestond. Tot zooverre levert dit vraagstuk dan ook weinig bedenking op. Men kan zelfs zeggen, dat er tot zooverre over dit leerstuk onder de belijders van den Christus geen verschil hegeenaamd bestaat. Maar hiernede zijn we er nog niet. Immers we lezen in Col. 1: 20, dat het des Vaders welbehagen was, dat Hij door Christus, nadat er vrede was gemaakt door het bloed des kruises, alle ding tot zich zelve verzoenen zou, en dan volgt er: „hetzij de dingen die op de aarde, hetzij de dingen die in de hemelen zijn“; woorden die op het eerste lezen zelfs den indruk maken, alsof ook de engelen „verzoening“ van noode hadden. Evenzo lezen we in Ef. 1: 10, dat God in zichzelf had voorgenomen, om in de bedeeeling van de volheid der tijden, wederom alles bijeen te vergaderen, beide dat in den hemel en dat op de aarde is; een uitspraak die nog krasser in het oorspronkelijke luidt, waar het bijeen- vergaderen letterlijk heet: weer onder één hoofd brengen (ἀνακαταστήσει). De vraag is alzoo niet te ontwijken, in hoeverre ook het Verzoeningsmiddelaarschap van den Zoon Gods betrekking heeft op de engelenwereld. Dat hij als de Zoon, door wien alle ding geschapen is, ook der engelen Scheppingsmiddelaar is, levert geen bezwaar op, maar daarvan is in Ef. 1: 10 en Col. 1: 19, 20 geen sprake. In deze beide plaatsen wordt ontwijfelbaar gedoeld op den Middelaar, die verzoening aanbracht door het bloed des kruises, gelijk er dit in Col. 1: 20 zelfs uitdrukkelijk bijstaat. Alzoo rijst dan de vraag, hoe we dit hebben op te vatten.

Ter beantwoording van die vraag nu moeten we teruggaan op den val der eens goede engelen, maar die nu duivelen en demonen geworden zijn. Immers uit den val der engelen blijkt dat zij oorspronkelijk vallen konden; terwijl nu, omgekeerd, van de goede engelen beleden wordt, dat ze tegen alle gevaar om te vallen beveiligd zijn. Oorspronkelijk waren dus ook de eens heilige engelen blootgesteld aan de mogelijkheid van afval, nu daarentegen bestaat die mogelijkheid voor hen niet meer. Ook voor hen geldt thans de volharding der heiligen. Alzoo heeft er een verandering in hun bestaanswijze plaats gegrepen. Eerst konden ze vallen, nu niet meer; en dat ze thans niet meer vallen kunnen, is natuurlijk geen uitvloeisel van iets dat hun eigen kracht zou zijn, maar moet uitvloeisel zijn van een kracht Gods die hen houdt. Deze kracht der bewaring nu kan men zeer wel bewarende genade noemen, zonder dat hier ook maar voor het minst uit volgt, dat deze „bewarende genade“ een vrucht van het Kruis zou zijn. Om u hiervan te overtuigen behoeft ge u slechts in te denken in den toestand, waarin Adam zou geraakt zijn, indien hij niet gevallen ware. Zou hij alsdan

eeuwiglijk gebleven zijn die hij was? Stellig niet. Ook Adam was immers zoo geschapen, dat hij kon vallen, maar indien hij de eerste principiele verzoeking overwinnend had doorgestaan, zou die mogelijkheid van te vallen ook voor hem hebben opgehouden. In het Werkverbond als zoodanig was de prijs juist deze, dat wie stand hield en niet viel, door dit stand houden het eeuwige leven verwierf; wat natuurlijk zeggen wil, dat dit gevaar van te vallen alsdan van hem zou zijn afgewend. Bij vergelijking volgt hieruit alzoo, dat „de bewarende genade“ die thans de heilige engelen volstandig maakt, en ze in hun heilige existentie doet volharden, niet uit de herschepping, maar uit de schepping voortvloeit. Engelen en menschen waren beiden alzoo door God geschapen, dat hun stand houden in de principiele verzoeking voortaan onkwetsbaarheid voor alle verzoeking met zich zou brengen.

Het verschil tusschen den engel en den mensch bestond alleen hierin, dat de engel die viel, onredbaar verloren was, terwijl de gevallen mensch nog voor verlossing vatbaar bleef, en, eens verlost zijnde, tot de volharding der heiligen zou komen. Maar wat het standhouden in de principiele verzoeking aangaat, stond de zaak voor den engel en den mensch volkomen gelijk. Ware Adam staande gebleven, zou zoo zelfs de mogelijkheid van den val voor hem op hebben gehouden te bestaan; en zoo ook is van de engelen, die staande bleven, de mogelijkheid van te vallen nu voor altoos afgewend. Van verzoening is bij de engelen alzoo ganschelijk geen sprake. Geen sprake bij de gevallen engelen, omdat een gevallen engel niet meer redbaar is; en evenmin sprake bij de engelen die niet vielen, overmits zij geen verzoening, maar alleen bewarende genade, van noode hebben, en deze bewarende genade in de Scheppingsordinantie zelve gegrond was. Het woord „genade“ leidt hier alzoo niemand op een dwaalspoor. Er is tweerlei genade, de genade der schepping, en de genade der verzoening. Ook al ware er nooit zonde uitgebroken, noch in de wereld der engelen noch in de wereld der menschenkinderen, zou toch alles wat of engel of mensch ontving, ongehouden genade geweest zijn, uit het louter welbehagen Gods ons toekomende. Zoo bezit het schepsel niets, dat niet uit de vrije genade van zijn Schepper hem toekam; en neemt deze genade steeds een gewijzigd karakter aan, waar ze zich uitstrekt niet naar het schepsel in welk behagen, maar naar den schuldigen zondnar in ontferming. Zelfs op zijn heilige (engelen) zegt Job, „zou Hij niet betrouwen“, om sterk het verschil tusschen de oorspronkelijke heerlijkheid van God en de uit genade aan zijn engelen verleende heerlijkheid te doen uitkomen. Ook onder dit opzicht is alzoo van een Verzoeningsmiddelaarschap wat de engelen aangaat geen sprake; en aldus blijven we bij de engelen steeds op het terrein der schepping, zonder ook maar met een enkele schrede het terrein der herschepping te betreden.

De Martelaren.

CLXXXV.

PIERRE DE LA PLACE.

In den berichtten Bartholomeusnacht van het jaar 1572 zijn met den admiraal De Colligny vele aanzienlijke gevallen als slachtoffers van den haat der Roomschen tegen al wat Hugenooot heette. Zelfs de koning van Navarre en de prins van Conde waren niet bij machte hunne edellieden te redden. Ook een beroep op de belofte des konings hielp hen niet. Onverwachts werden zij ontpend door den kapitein der lijfwacht, buiten het paleis geleerd en daar vermoord.

Geen beter lot trof den graaf de la Rochefoucauld, die op zijn bed werd vermoord door eenige lieden, die zich vermomd hadden. Charles de Tollyn werd door eenige hovelingen op het dak van een huis, waarlangs hij trachtte te ontsnappen aan het zwaard der vijanden, gezien. Zij wilden hem echter niet doden, omdat hij een goed en zacht man was, die bij allen, welke hem kenden, bemind was. Later vonden hem eenige soldaten op den zolder ten huize des heeren Charteau en doodden hem.

Zoo ging het ook met den baron de Soubise, den heer de Lavardin, den heer de Guenchev en nog vele anderen. Eindelijk tegen 5 uren in den middag van den moorddagden 25en Augustus, ging er een bevel van den koning uit, dat iedereen naar huis zou gaan en niemand zich meer gewapend op de straat mocht laten zien, behalve de soldaten. Menigen dacht, dat er verandering zou komen in de goedstemming jegens de Hugenooten. Maar helaas, des anderen daags begon het moorden en doodslaan opnieuw.

Een der slachtoffers van dien Maandag is Pierre de la Place, president van het hof, geweest. Zondags omstreeks

6 uur in den morgen kwam zekere kapitein Michel aan zijn huis, verzoekende binnen te mogen komen. Dit werd hem toegestaan, omdat men meende, dat hij behoorde tot de Schotsche Compagnie der koninklijke lijfwacht, onder welke velen waren, die den president zeer genegen waren. Dikwijls had hem die lijfwacht reeds hare hulp aangeboden.

Intusschen was kapitein Michel in huis gekomen, en gewapen op den schouder, een pistool in zijn gordel, en een witten band om den linkerarm, als bewijs, dat hij tot de moordenaars behoorde. Hij begon met te verhalen, dat de admiraal De Colligny en verscheidene andere Hugenooten, waaronder mannen van naam, op bevel van den hertog de Guise, vermoord waren. Voorts deelde hij mede, dat er besloten was, het bloedige werk onder de Hugenooten voort te zetten, waarom hij bij den heer de la Place kwam om hem te redden. Hij verlangde echter al het goud en het zilver te zien dat er in huis was. De heer de la Place verwonderde zich zeer over de verregaande vermetelheid van dezen man, die zich alleen in een huis, waar ongeveer 10 a 12 menschen waren, zulk een taal durfde voeren. De la Place vroeg hem dus, wat hij meende te zijn en of er geen koning was. Hierop antwoordde de kapitein met vloeken en riep hem op, niet hem naar den koning te gaan om diens wil te vernemen.

Hierop begon de la Place te twijfelen, of er niet een groot oproer in de stad heerschte. Derhalve liep hij door de achterpoort zijn huis uit, om zich te verschuilen bij eenen zijner buren. Tegelijk liepen de meesten zijner dienaren weg. Intusschen ontving de kapitein 1000 gouden kronen, waarmee hij wilde heengaan, toen de getrouwe dochter van de la Place hem bad haar en haren man, des Mâre, naar een veilige schuilplaats bij eenen Roomsche te begeleiden.

Dit geschiedde. Toen de kapitein vertrokken was, keerde de heer de la Place weer terug, nadat hij aan drie verschillende woningen was afgewezen. Hij vond zijne vrouw in wanhopigen toestand. Haar gemoed was bekoord over hare dochter en haren man. Doch de heer de la Place stakte zich in den Heere zijnen God en berispte haar hardelijk, daar immers alle rampen hem overkwamen van de hand des Heeren en zij dus hieronder hadden te pleiten op zijne beloften.

Daarna beval hij, dat men zijne knechten en dienstdienden, die in huis gebleven waren, zou bijeenroepen. Toen zij allen in de kamer waren, volgde hij zijne oude gewoonte van iedereen Zondag om godsdiensttoefening te houden. Eerst ging hij in het gebed, riep hierbij God vurig om troost en standvastigheid aan en las vervolgens een hoofdstuk uit Job voor met de uitlegging van Jean Calvin. Hierna sprak hij zelf over de genade en rechtvaardigheid van God, die (zeide hij) als een goed Vader de zijnen beproeft met velelei kastijdingen en straffen, opdat zij zich niet aan de dingen der wereld zouden overgeven. Toen toonde hij hen aan, hoevele smartelijke ervaringen er noodig waren voor den Christen en dat het niet in de macht van Satan en wereld stond om schade te doen, tenzij God dit wilde. Daarna begon hij weder God aan te roepen en bereidde zich en de zijnen voor om liever allerlei martelingen, ja den dood zelve te verdragen, dan iets te doen, dat met Gods eere in strijd zou zijn.

Na het gebed kwam men hem zeggen, dat de heer de Senescay, hofbeamte, met verscheidene politiedienaren aan de deur stond en verzocht hem ingelaten te worden. Toen zijnde den heer de la Place en zijnhuis tegen de moedwil des volks te verdedigen. Binnengekomen, sprak hij van het bloedbad, dat onder de Hugenooten op bevel des konings was aangelegd. Wat de la Place betrof, had hij van Zijne Majesteit den laat ontvangen, hem veilig naar het Louvre te brengen, daar de koning door hem wenschte ingelicht te worden omtrent de zaken, die de Gereformeerden betroffen.

De la Place veromschuldigde zich, door zich te beroepen op de onveiligheid van den weg. „Laat mij eenigen uwer politiedienaren“, zeide hij, „en ga gij zelf naar den koning om hem te zeggen, dat ik nu veilig ben en bij hem zal komen, zoodra dit zonder levensgevaar zal kunnen geschieden.“ Senescay stond hem dit toe en liet een luitenant met eenige politiedienaren bij hem. Kort na het vertrek van Senescay verscheen de president Charron bij de la Place. Hij wisselde eenige woorden in het geheim met den luitenant en liet nog vier agenten achter bij die van Senescay.

Dien namiddag en den daaropvolgenden nacht bracht men door met het versperren van de deur en het optas-

Den volgende dag omstreeks twee uur kwam de heer de Senescay weer, zeggende, dat hij andermaal een bevel des konings had aan de la Place om te komen. Deze wees weer op de gevaren, die dreigden, als men zich op straat begaf. Doch de Senescay hield aan: „Algemeen zeggen de Hugenooten dat zij zeer nederig en ootmoedig zijn en in alles gehoorzame dienaren des konings, maar als het op aankomt om het gebed des konings te gehoorzamen, zoeken zij allerlei uitvluchten en doen hun best om dat op allerlei wijzen van den hals te schuiven.“ Doch gij, ga mee en ik zal u een kapitein medegeven, die u veilig bij den koning brengt.“ Joliet op dat ogenblik kwam de kapitein Pesan, bekend als een der verblinden vervolgers, binnen. De Senescay droeg dezen op de la Place naar den koning te geleiden. Deze verzocht de Senescay zelf mee te gaan, daar hij Pesan kende als een wrede man; doch dit kon niet, werd hem geantwoord. De vrouw van de la Place viel voor de Senescay neder op de knieën, hem biddende, haren man toch te begeleiden. Dit ziende, trad de la Place op zijn vrouw toe, richtte haar op van den grond, berispte haar en bracht haar onder het oog, dat het niet van de macht der menschen afhing, maar van God alleen, tot Wien men zijne toevlucht moest nemen. Toen zich omkeerende zag hij op den hoed van zijn oudsten zoon een kruis van wit papier, daarop uit vrees genaamd. Zijn vader bestraftte hem scherp en beval hem, dat teeken van zijn hoed af te doen en liever dat andere kruis te dragen, de smarten die God ons weggelegd heeft.

Daarom gaf hij toe aan Senescay's drang om mee te gaan. Hij nam zijn mantel, omhelsde zijne vrouw en beval haar God en Zijne eere steeds voor oogen te houden. Toen ging hij heen. Nauwelijks was hij nu gekomen aan de rue de la Perrera tegenover de rue de Cor, of hij werd door eenige moordenaars aangevallen en vermoord. Dit had plaats Maandagmiddags te 3 uren. Het lijk werd naar het stadhuis gevoerd en verontreinigd. Hierna in de rivier geworpen.

DE GAAY FORTMAN.